

شنهئ شهمال

سراينده:

پرويز بنفشی

انتشارات دارالنشر اسلام
قم - خیابان امام - بعد از چهارراه غفاری
مقابل کوچه ۶۳ - پلاک ۸۷۶
تلفن: ۲۲-۶۶۰۰۰۲۱
فکس: ۷۷۴۱۰۶۱

انتشارات دارالعلوم اسلام
قم - خیابان امام - پلاک ۸۷۳
تلفن: ۲۲-۲۱-۶۶۰۰۰
فکس: ۷۷۴۱۰۶۱

شناسنامه کتاب

نام کتاب: **شنه‌ی شه‌مال**

سراینده: **پرویز بنفشی**

ناشر: **دارال نشر اسلام، قم، ۶۶۰۰۰۲۲**

نوبت چاپ: **اول، بهار ۱۳۸۸**

تیراژ: **۱۲۰۰ نسخه**

قطع: **رقعی، ۱۲۰ صفحه**

ناظر فنی چاپ: **علی واصف**

حروف چینی: **سجاد جهانفرد**

طراح جلد: **یاسر بیگی**

شابک: **۲-۰۳۲-۴۷۵-۹۶۴**

نوع شعر: **کردی کلهری**

چاپ: **ثامن الحجج ۱۴۱۱**

لیتوگرافی: **اهل بیت علیهم السلام**

گرافیسٹ: **حمیدرضا مشائی**

تدارکات: **وحید زند**

با تشکر از خانم میترا پاکرو لیسانس گرافیک

ناوەرۆك

۸	يا هوو.....
۱۱	پيشواز نازادى.....
۱۲	ناجى جەھان.....
۱۳	خەرىكم.....
۱۴	ھاز ھەناس.....
۱۹	دل دىوانە.....
۲۰	شكار موان پير.....
۲۱	سەرائى پيرى.....
۲۳	چارە تۆس.....
۲۵	گىيەلان.....
۳۰	مىزگانى وەھار.....
۳۲	مىشتى زىخال.....
۳۴	بىلا بىچم.....
۳۶	يا رەب وەھار بوو.....
۴۴	مەچوو.....
۴۷	ھەناس كەلمەوا.....
۴۹	باخ بەئى.....
۵۰	كووانى بەئى خەير.....
۵۳	كىم بەخ شىرمەنە.....
۵۵	ژيانەگەم نەزاوہ.....
۵۸	بەلوزەئى ناگر.....
۵۹	ئاسمان پاك.....
۶۱	ئاخر تەوبە.....
۶۲	سالك نەمى پا.....
۶۳	بەزم سۆر.....
۶۴	ناگر بى جز.....
۶۷	باز نىقاب.....
۶۹	پەيام بى نەوا.....
۷۱	مەل بال شىكاي.....
۷۲	وہھار يەئى دەمە.....
۷۴	خەم نامەئى دل.....
۸۳	ھەق تەيملە.....
۸۴	خەرمەن دل.....
۸۶	دنىو نەفىيون.....

۸۸	دەروەچ نىشارە.....
۸۹	مىرەئى كەس.....
۹۰	ياھوو ياھوو دووس.....
۹۳	سىياذ پىر.....
۹۳	چەمىل ئاھوو وىش.....
۹۳	زۇلفەيل ئۆل و كالى.....
۹۴	گەردەن سوراھى.....
۹۴	بەدر بى نەقاب.....
۹۵	مانىگ چووارە شەو.....
۹۵	كىل لە كىل خان دىم.....
۹۶	شكوفەئى نەورەس.....
۹۶	زۇلفەيل سائى.....
۹۷	بادەئى تەھوورى.....
۹۷	سەدر سىنە ساف.....
۹۸	كلىل دارى دىم.....
۹۸	ناخ ناخ لەئى دەمە.....
۹۹	داخ داخ لەئى خالە.....
۹۹	وہى وہى لەئى گىسە.....
۱۰۰	روو روو لەئى نەيە.....
۱۰۰	بەھ بەھ لەئى لەئى بالە.....
۱۰۱	خوش خوش لەئى شەو.....
۱۰۲	بخش نىرام.....
۱۰۵	ھەئى ھلا كە.....
۱۰۶	تا چەم ھەنا كەئى.....
۱۰۷	ھاتمە تا بىشكەم پەس چىن شەو.....
۱۰۸	نەو بىيەتى.....
۱۱۵	پەنە ياران.....
۱۱۵	نەئى دل.....
۱۱۵	خەئى پىم.....
۱۱۶	پەسك.....
۱۱۶	خەجالەت.....
۱۱۶	وئانك.....
۱۱۷	سەر مخوەر.....
۱۱۷	ھەئى كە.....
۱۱۷	كەلەك.....

مقدمه‌ی بر «شنه‌ی شه‌مال»

شاید حدود دو دهه‌ی پیش کمتر کسی می‌توانست در این اندیشه باشد که ادبیات کردی کرمانشانی در دو دهه‌ی بعد این همه سیر صعودی را طی کند. در همان سال‌ها در فرهنگ شهری مثل کرمانشان کردی گفتن در محافل عمومی برای متکلمانش وجهه‌ای منفی داشت. اما امروزه نگاه‌ها کاملاً تغیر کرده است.

شاعران در عرصه‌ای کردی کلهری مجرب‌تر شده و با بهره‌گیری از امکانات نوین زبانی، جزو گروه‌های پیشرو فرهنگی این دیار گشته‌اند و همگان می‌دانند که اگر روح تازه در کالبد کلمات دمیده شود، می‌توان به بقای فرهنگی و هویت یک قوم، زبان و یا گویش ایمان آورد. آنچه می‌توان این بحث را به سوی مسیری روشن هدایت کند تعصب و علقه‌های احساسی نیست بلکه واقعیتی است که با وجود آمدن متن‌های قابل تأمل در بستر زبان ادب کردی (شاخه‌ی جنوب) مجال بروز یافته است. این متن‌ها که پس از دهه‌ای هفتاد جدی‌تر از پیش خود نمایی می‌کنند و می‌توان بحث انگیز و تاثیرگذار باشند و اهل زبان را جسورانه به حفظ زبان و هویت خویش دعوت کنند.

شاعر این دهه دست به طرح ریزی بنیانی زد که در صورت تداوم می‌توان فراتر از خدمت به ادب کردی و موجب تثبیت پایه‌های اساسی زبانی باشد که ریشه در عظمت باستانی ملتی غیور داشته است. درست است که فرهنگ جهانی در سده‌ی حاضر گردابی سیاه برای بسیاری از فرهنگ‌های اصیل بومی شرقی بوده است، اما در جایی که جانپناهی حصین مثل هنر شعر باشد، می‌توان با تولید متن‌های مانا به مانائی این فرهنگ‌ها اندیشید و با همین ابزارهای مدرن در اندیشه‌ی نو کردن و به قولی «آپدیت» زبان، اندیشه و نگاه پرداخت.

اگر در این سال‌ها کمی دقیق‌تر به حرکت جدید شعر کردی بنگریم، بی‌شک بیشترین سهم از آن شاعران نوجوی گیلانغربی است. این را آثار خلق شده گواهی می‌دهند. در این میان پرویز بنفشی با حضوری جدی در عرصه‌های مختلف و محافل گوناگون و نیز با چاپ کتاب «تریوسکه» درجه‌ای گشود تا جوانان آن دیار از آن درجه آسمانی آبی را نشانه روند و فرداهای روشن پیش‌رو را ترسیم کنند.

درست یادم می آید که در ابتدای دهه‌ی هفتاد خیلی از جوانان هنجروی دیارم هر هفته به انجمنی ادبی می آمدند که مسئولیت آن بر عهده‌ای همین شاعر پیشکسوت بود و چه خالصانه باخیل جوان بحث‌هایی از سر عشق و محبت داشت. شاید بعداز مجموعه شعر «تریوسکه» پرویز بنفشی در شهرهایی زیباتر و ژرف تر متولد شد و این هنریست که تنها عده ای معدود می توانند داشته باشد و کتاب‌های بعدی آنان پربارتر از پیش باشد.

«شنه‌ئ شه‌مال» بی شک کاری متفاوت از این شاعر گیلان‌غربی است که در آن گوناگونی مضامین، زیبایی تصاویر و همچنین تصاویر قالب ها موج می زند و هر خواننده‌ی را مجذوب خویش می کند مثلاً شعر:

نه‌ئ سه‌ول سه‌ول لق تیه‌نی!

ریک و رهنگین چق گولوه‌نی!

مه‌هشهر ده‌می وه‌ختی خه‌نی!

ده‌سم وه داواند مه‌چوو! ...

به تنهایی از ارزش بالایی برخوردار است و خود گواه صادقی بر زیبایی های تصاویر و خیال شیرین پرویز بنفشی است. او که به سنت های خویش پایبند است و در گوشه گوشه ذهن شاعرانه اش می توان رد پای از این همه رنگ های شیرین یافت. او که علاوه بر اشعار عاطفی و عاشقانه دلواپس مردمان بی کس و «بینوای» جامعه‌ی خویش است:

که‌ئ گمردیه چرخ فله‌ک هرگج وه کام بینه‌وا

یا که‌ئ له رق رحمت رشان شه‌هدی وه جام بینه‌وا ...

بنفشی در اشعارش سادگی، صمیمیت، پایبندی به سنت‌ها، عواطف و انگاره های ایل و تبار را با تکنیک ها، ابزارها و نگاهای مدرن معاوضه نمی کند و در حوالی عواطف، احساسات و اندیشه‌های قومی خویش سعی دارد زیباترین تصاویر را نقاشی کند و مخاطبان بی شمار شعر کردی را برای سیر و سیاحت در آثارش دعوت نماید. با این همه اوصاف «شنه‌ئ شه‌مال» کتابی خواندنی خواهد بود و بی شک نامش در تاریخ ادب کردی جنوبی خواهد ماند.

جلیل آهنگر نژاد